

KOMPETANSEPLAN FOR RESSURSSYKEPLEIERE INNEN PALLIASJON OG KREFTOMSORG

Palliative nettverk i Oslo

Høsten 2018

Overordnet målsetting:

Å bidra til at ressursykepleier har kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør ham/henne i stand til å utføre og stimulere til bedre kvalitet innen palliasjon og kreftomsorg ved egen arbeidsplass. Dette gjøres gjennom planmessig kompetanseheving, klinisk virksomhet, samhandling og systemarbeid.

Kompetanseplanen sees i sammenheng med [Avtale som regulerer nettverk av ressursykepleiere](#), vedtatt november 2017 og gjeldende [funksjonsbeskrivelse](#).

1. Opplæring i grunnleggende palliasjon

Ressursykepleierne bør ha kompetanse tilsvarende nivå B beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Nye ressursykepleiere som ikke har videreutdanning i kreftomsorg eller palliasjon, anbefales å delta på kurs innen grunnleggende palliasjon det første året de er ressursykepleier.

2. Introduksjonskurs for rollen som ressursykepleier

Mål:

Ressursykepleier og hans/hennes leder

- får en felles forståelse av ressursykepleiers oppgaver og rolle, og hva arbeidsgiver skal legge til rette for
- blir kjent med organiseringen av nettverket
- blir kjent med tilbud innen kreftomsorg og lindrende behandling i foretaksområdet og hva som kjennetegner fagfeltet

Ressursykepleier

- blir kjent med egen nettverksgruppe
- starter sin egen prosess i forhold til funksjonen som ressursykepleier (egne forventninger)
- blir kjent med ESAS og MOBID 2 som kartleggingsverktøy for de vanligste symptomene ved alvorlig sykdom
- har grunnleggende kunnskap i å utarbeide og ta i bruk Individuell plan, og ser betydningen av samarbeid på tvers av sektorene
- blir kjent med nettsiden for nettverket og bruker denne aktivt
- orienteres om ulike steder for hospitering i nettverket

Varighet:

Minimum 6 timer. Arrangeres årlig.

Deltakere: Nye ressursykepleiere sammen med sin nærmeste leder.

Undervisningsformer: Forelesninger, summegrupper, plenumssamtaler. Fokus på metoder hvor ressursykepleierne er aktivt deltakende.

3. Hospitering

Det anbefales at nye ressursssykepleiere får hospitere i løpet av det første året de tiltrer sin rolle. Leder av lokalt nettverk har ansvar for å oppfordre til å søke hospitering når en ny ressursssykepleier ønskes velkommen i nettverket. Den enkelte ressursssykepleier må selv velge sted og sette mål for hospiteringen ut fra egen kompetanse og arbeidsplass. Første del av vedlagte skjema for hospitering fylles ut og sendes til kontaktpersonen på hospiteringsstedet en uke på forhånd. Andre del fylles ut i etterkant og diskuteres evt med egen leder.

Mål for hospitering:

- Bedrer samhandling mellom 1. og 2. linjetjenesten ved å gi ressursssykepleierne økt kunnskap om hverandres arbeidsfelt og kompetanse
- Bidrar til å fremme kontinuitet og faglig god kvalitet i tjenestetilbudet til kreftpasienter og pasienter i palliativ fase
- Øker kompetansen i arbeidet gjennom kunnskapsutveksling og innsikt i hverandres arbeid til pasientens beste
- Styrker samhandlingen mellom helsepersonell på ulike nivåer og mellom ulike yrkesgrupper gjennom etablering av faglig nettverk

Varighet:

Hospiteringsperiode på 1-3 dager anbefales.

Deltakere:

Ressursssykepleiere fra både 1. og 2. linjetjenesten.

4. Nettverkssamlinger

Hensikten med nettverkssamlinger er at ressursssykepleier skal bli kjent med andre i nettverket og videreutvikle sin kompetanse innen praktisk palliasjon, samhandling, kompetanseformidling og systemarbeid.

Innholdet på disse samlingene bør favne tema som gir ressursssykepleier mulighet til å oppnå og videreutvikle en kompetanse tilsvarende nivå B beskrevet i [Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#).

Driftsgruppa for nettverket utarbeider 3-årige handlingsplaner, og i denne sammenheng vedtas det også et felles tema/overskrift for kompetanseheving for den aktuelle 3årsperioden. I tillegg til å tas opp på felles fagdag (pkt. 4.1.), bør dette temaet også inkluderes i planlegging og gjennomføring av samlinger i lokale nettverk (pkt. 4.2).

4.1 Felles årlig fagdag

Innhold

- Undervisning /foredrag om aktuelle tema innen palliasjon og kreftomsorg, med utgangspunkt i overordnet tema for inneværende 3årsperiode, samt kompetansemålene som beskrives i [Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#).
- Lovisenberg, Diakonhjemmet og OUS presenterer sine palliative tilbud og informerer kort om nettverksarbeidet siste året.
- Kort presentasjon av ulike andre palliative tilbud i Oslo.
- Andre aktuelle oppdateringer nevnes i løpet av dagen (lovverk, retningslinjer, utviklingstrekk, nasjonale og internasjonale trender).

Varighet:

En dag pr år.

Deltakere:

Ressurssykepleiere og annet helsepersonell .

Undervisningsformer:

Varierte undervisningsmetoder (forelesninger, gruppearbeid, film, summegrupper osv.) med vektlegging av tverrfaglig kompetanse ved valg av forelesere.

Litteratur:

Knyttes til faglig tema på fagdagen og skrives på programmet.

4.2 Samlinger i lokale sektornettverk: OUS, Lovisenberg, Diakonhjemmet

Mål:**At ressursykepleier**

- Får undervisning i aktuelle tema innen kreftomsorg og lindrende behandling og diskuterer aktuelle problemstillinger fra egen praksis
- Får økt oppmerksomhet og bevissthet omkring egen atferd og egne reaksjoner i møte med alvorlig syke pasienter
- Får utvekslet erfaringer i bruk av ESAS, MOBID 2, Individuell plan, Livets siste dager og andre aktuelle verktøy
- Er kjent med og utveksler erfaringer om gode systemer og rutiner for oppfølging og pleie av pasienter i palliativ fase
- Har innsikt i betydningen av samarbeid på tvers av sektorene
- Har fokus på tverrfaglig samarbeid
- Utrustes til å tilrettelegge for undervisning og opplæring i palliasjon og kreftomsorg i egen kommune/institusjon
- Er informert om nyheter fra fagfeltet og fra nettverket

Varighet:

Minst 2 samlinger per år (min. 12 timer per år).

Deltakere:

Ressurssykepleiere.

Undervisningsformer:

Casediskusjon, kollegadiskusjon, korte innlegg (refleksjon som læringsmetode), forelesning.

Anbefalt litteratur:

Aktuell litteratur ut fra tema det blir undervist i på nettverksmøtet. Litteraturforslag skrives på innkallingen til møtet.

Anbefalt litteratur:

Til introduksjonskurset:

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016. Kapitlene: Palliativ medisin – en innledning s. 34-49 og Diagnostikk innen palliasjon – en generell innføring s. 202-214.

Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Helsedirektoratet, 2015.

<http://www.helsebiblioteket.no/Retningslinjer/Palliasjon/Forord>

Kapitlene: Innledning (Grunnleggende palliasjon), Organisering og Kompetanse

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst

<https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/regional-kompetansetjeneste-for-lindrende-behandling-klb>

ESAS symptomregistrering

<https://oslo-universitetssykehus.no/edmonton-symptom-assessment-system-esas>

Individuell plan

<https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/regional-kompetansetjeneste-for-lindrende-behandling-klb/individuell-plan>

Palliative tilbud og kompetansenettverk

<https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/regional-kompetansetjeneste-for-lindrende-behandling-klb/utlistningssider-klb/-palliative-tilbud-og-kompetansenettverk>

Til ressursykepleie-rollen og samlinger for øvrig:

BØKER:

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016.

Ferrell BR, Coyle N, Praice JA (edit). *Oxford Textbook of Palliative Nursing*. 4. edition. Oxford University Press, 2015.

Twycross R, Wilcoc A, Howard P. *Palliative Care Formulary*. 6. Edition. United Kingdom 2017.

<https://www.palliativedrugs.com/>

RETNINGSLINJER OG ANBEFALINGER:

Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Helsedirektoratet, 2015

<http://www.helsebiblioteket.no/Retningslinjer/Palliasjon/Forord>

Nasjonale faglige råd for lindrende behandling i livets slutfase: Helsedirektoratet 2018

<https://helsedirektoratet.no/palliasjon/nasjonale-faglige-rad-for-lindrende-behandling-i-livets-slutfase>

Palliasjon til barn og unge. Nasjonal faglig retningslinje for palliasjon til barn og unge uavhengig av diagnose. Helsedirektoratet, 2017

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/palliasjon-til-barn-og-unge>

Beslutningsprosesser ved begrensning av livsforlengende behandling. Helsedirektoratet, 2013

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/beslutningsprosesser-ved-begrensning-av-livsforlengende-behandling>

Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten. Helsedirektoratet, 2017

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/parendeveileder>

Livets siste dager - plan for lindring i livets slutfase. Helse-Bergen (2016).

<http://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/livets-siste-dager>

Nasjonal faglig retningslinje om demens. Helsedirektoratet 2018

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-om-demens>

AKTUELLE NETTSIDER:

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling, Helse Sør-Øst: (Emneområder «Praktisk palliasjon», «Nytt fra palliativ forskning»)

<https://oslo-universitetssykehus.no/palliasjon>

Helsebiblioteket: Fagprosedyrer (emneområder kreft, palliasjon)

<http://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer>

BarnsBeste, Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende: www.barnsbeste.no

STL Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn: <http://www.trooglivssyn.no>

Pårørendeprogrammet: <http://parendeprogrammet.no/hjem>

Kompetansepakke «Grunnleggende kompetanse i lindrende behandling»

<https://www.kompetansebroen.no/article/grunnleggende-kompetanse-i-lindrende-behandling/>

Sted for hospitering:

Avtalt med:

Varighet:

Vedlegg: Skjema for hospitering:

Før hospitering:

Kort om min bakgrunn/erfaring fra palliasjon/lindrende behandling:

Hva ønsker jeg å lære mer om?

Er det noe spesielt arbeidsplassen min trenger å vite om arbeidet der jeg skal hospitere?

Er det noen spesielle jeg ønsker å hilse på? (kollegaer i nettverket, ledere, tverrfaglig personale, andre samarbeidspartnere)

Etter hospitering:

Hva har jeg lært?

Hva vil jeg ta med meg tilbake til kollegaene mine?

Hva har jeg lyst å finne ut mer av?

Hvordan går jeg videre?